

MINISTEREN

Transport-, Bygnings- og Boligudvalget
Folketinget

Dato 3. maj 2018
J. nr. 2018-1801

Frederiksholms Kanal 27 F
1220 København K

Telefon 41 71 27 00

Transport-, Bygnings- og Boligudvalget har i brev af 16. marts 2018 stillet mig følgende spørgsmål (TRU alm. del), som jeg hermed skal besvare. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Kim Christiansen (DF).

Spørgsmål nr. 487:

Ministeren bedes oplyse, hvilke konsekvenser takstharmoniseringen i Øst- og Vestdanmark har haft for pensionister.

Svar:

Til besvarelse af spørgsmålet om konsekvenser for pensionister som følge af takstharmoniseringerne i Øst- og Vestdanmark er indhentet bidrag fra trafik-selskaberne og togoperatørerne i henholdsvis Øst- og Vestdanmark (herefter samlet betegnet trafikvirksomhederne).

Bidragene er gengivet denne besvarelse som bilag 1 og 2. Her er prissystemerne før og efter de to takstreformer vist samt konkrete eksempler på ændringer.

Opsummerende kan nedenstående oplysninger gengives.

Takst Vest – takstharmonisering i Vestdanmark

Før takstreformen i Vestdanmark (Takst Vest) var der vidt forskellige priser og rabatter for pensionister i den kollektive trafik. Priser og rabatter afhang blandt andet af, inden for hvilket trafikselskabs geografiske område rejsen blev foretaget, og af om grænsen for et lokalt takstområde blev krydset. Før Takst Vest var det på nogle tidspunkter af dagen og ugen billigst for pensionister at rejse med enkeltbillet og på andre dage og tidspunkter billigst at rejse med rejsekort.

Med Takst Vest er der sket en ensretning således, at rejsekortet kan betale sig. Det vil sige, at pensionister (og øvrige rejsende) er sikret den billigste rejse, hvis de vælger rejsekort – når man ikke medregner særlige tilbudsbilletter som eksempelvis DSB's orange-billetter, der ofte er endnu billigere.

Blandt andet for at sikre dette er der sket en generel harmonisering af prissætning og rabatter på en række områder i Vestdanmark. Af trafikvirksomhedernes bidrag kan ændringerne for pensionistperiodekort fremhæves: I Vestdan-

mark får pensionister efter Takst Vest mindst 25 pct. rabat på periodekort. Det betyder, at periodekort er blevet dyrere for nogle pensionister og billigere for andre, idet der tidligere var 0 pct. rabat på periodekort til tog og op til 57 pct. rabat i visse trafikskelskaber, *jf. bilag 1.*

Takst Sjælland – takstharmonisering i Østdanmark

På Sjælland blev takstreformen Takst Sjælland gennemført 15. januar 2017. Her blev pensionisterne i lighed med de øvrige rejsende, sikret 25 pct. rabat på rejsekort i forhold til prisen på en enkeltbillet til voksne. Hertil kommer, at det attraktive periodekort ”mimrekortet” blev udbredt til hele Sjælland.

Det kan i øvrigt bemærkes, at de sjællandske trafikvirksomheder har varslet en fase 2 af takstreformen for pensionister på Sjælland.

Øvrige bemærkninger

Afskaffelse af billigdage

På baggrund af oplysninger fra trafikvirksomhederne kan det umiddelbart konstateres, at pensionisterne i den kollektive trafik særligt er påvirket af, at DSB har udfaset billigdage, hvor unge og pensionister kunne rejse på enkeltbillet med 50 pct. rabat mandag til torsdag og lørdag.

Billigdage på Sjælland blev afskaffet i januar 2017 i forbindelse med Takst Sjælland. I Vestdanmark og på rejser over Storebælt er de afskaffet 18. marts 2018 i forbindelse med Takst Vest. Dette er oplyst til Udvalget i form af notat fra DSB fremsendt den 1. november 2017.

I notatet forklarer DSB baggrunden for afskaffelse af billigdage: ”Når billigdage blev afskaffet med Takst Sjælland og afskaffes med Takst Vest, skyldes det, at konceptet ikke understøtter takstreformernes formål om at skabe et klart prishierarki, hvor rejsekortet altid er billigere eller samme pris som enkeltbilletten. Samtidig er billigdage udtryk for en utidssvarende og upræcis måde at styre kapaciteten i togene”.

Alternativer til billigdagsbilletter

DSB oplyser i førnævnte notat til Udvalget, at pensionister fortsat har adgang til både kundetyperabat og rabat uden for myldretiden, hvis de rejser på rejsekort, og dermed kan næsten de samme rabatter opnås.

Nogle ældre har udfordringer med at komme i gang med at anvende rejsekortet, og derfor finder jeg det positivt, at DSB gennem de sidste 5 år har haft fokus på at hjælpe kunder i gang med rejsekort. DSB har desuden ydet en ekstra indsats i forbindelse med Takst Vest, blandt andet med skranker på banegårde i Odense og Aarhus. Derudover er det muligt at bestille rejsekort uden internetadgang ved at ringe til Rejsekort Kundecenter.

Endelig udbyder DSB meget billige orange-billetter i både Øst- og Vestdanmark foruden over Storebælt, som både pensionister og andre, der planlægger deres rejse i god tid, kan drage stor fordel af.

Trafikvirksomhederne tjener ikke på takstreformerne

Trafikvirksomhederne har designet takstreformerne med det udgangspunkt, at priserne i gennemsnit ikke skal hæves. Trafikvirksomhederne har dog ensartet rabatter og prissætningen ud fra meget forskellige udgangspunkter. Der vil derfor være billetpriser som er steget og andre som er faldet.

Af det materiale, som trafikvirksomhederne har præsenteret for transportordførerne, fremgår det, at der er foretaget beregninger af, hvilke kundegrupper der forventes i gennemsnit at skulle betale mere henholdsvis mindre.

Det fremgår af baggrundsrapport for Takst Vest, fremsendt til transportordførerne den 9. juni 2017, at pensionisterne bidrager med 5,2 mio. kr. om året i merprovenu til trafikvirksomhederne efter Takst Vest. Det vil sige, at pensionisterne bidrager med lidt flere indtægter til trafikvirksomhederne efter Takst Vest, mens nogle andre kundegrupper bidrager med lidt mindre. De 5,2 mio. kr. udgør ca. 0,2 pct. af den samlede omsætning i trafikvirksomhederne i Vestdanmark.

Det bemærkes i samme rapport, at tallene er behæftet med stor usikkerhed. Analysefirmaet bag baggrundsrapporten om Takst Vest skriver i rapporten, at:

”Usikkerhederne skyldes bl.a. usikkerhed om:

- kundernes reaktioner på prisændringer ...*
- kundernes skift til andre billettyper.*

Hertil kommer, at vi i visse tilfælde har vurderet effekterne ud fra et ufuldkomment datagrundlag.”

Af præsentation for ordførerne om Takst Sjælland fremsendt til Udvalget den 28. februar 2017 fremgår det, at pensionisterne bidrager med 3 mio. kr. i merprovenu til selskaberne om året efter Takst Sjælland. Det svarer til 1,1 pct. af den samlede omsætning før Takst Sjælland. Disse tal er også behæftet med væsentlig usikkerhed.

Jeg henviser til vedlagte bilag for trafikvirksomhedernes opstilling af konsekvenserne for pensionister af de to takstreformer.

Med venlig hilsen

Ole Birk Olesen